



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 13 липня 2023 р.

Львів

№ 63/31-р/к

Справа № 63/6-02-47-2022

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції та
накладення штрафу

Комунальне підприємство «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) за результатами діяльності у часовий період: січень 2019 - травень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Свалявського району Закарпатської області в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за Підприємством на праві господарського відання, як таке, що не мало жодного конкурента.

Комунальне підприємство «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) при виготовленні технічних умов на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення встановлювало вимоги щодо обладнання водомірного вузла лічильником води виключно класу точності «С» та класу точності «С» мокрохідний, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

За відсутності конкуренції на ринку споживачі не можуть обрати іншого суб'єкта господарювання для отримання технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

За результатами розгляду справи № 63/6-02-47-2022 такі дії Комунального підприємства «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) визнані порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення,

шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На Комунальне підприємство «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) накладено штраф у розмірі 34000 (тридцять чотири тисячі) гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Колегія), розглянувши матеріали справи № 63/6-02-47-2022 про порушення Комунальним підприємством «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Відділу досліджень і розслідувань в Закарпатській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 26 червня 2023 року № 63-03/85п з попередніми висновками у справі № 63/6-02-47-2022

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) від 22.09.2022 № 63/50-рп/к розпочато розгляд справи № 63/6-02-47-2022, у зв'язку з наявністю в діях Комунального підприємства «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області, які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вимоги (умови) щодо обладнання водомірного вузла лічильником води виключно класу точності «С» та класу точності «С» мокрохідний, яка не передбачена чинним законодавством України, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (2) Листом від 22.09.2022 № 63-02/1895 Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) Комунальному підприємству «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області надіслано копію розпорядження Колегії Відділення від 22.09.2022 року 63/50-рп/к.
- (3) З метою з'ясування обставин справи Відділенням надіслано вимоги (листи) про надання інформації:
 - від 28.09.2022 №63-02/1962 Комунальному підприємству «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області;
 - від 15.03.2023 №63-02/600 ГУ ДПС у Закарпатській області.
- (4) Листом від 26.06.2023 №63-02/1414 Комунальному підприємству «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області надіслано копію Подання з попередніми висновками у справі від 26.06.2023 року 63-03/85п.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (1) Комунальне підприємство «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (далі - КП «Водопостачання та водовідведення», Підприємство), (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, місцезнаходження *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (2) КП «Водопостачання та водовідведення» включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, дата державної реєстрації – 26.06.1997 року.
- (3) КП «Водопостачання та водовідведення» є юридичною особою з організаційно - правовою формою – комунальне підприємство, основним видом діяльності є: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*; інші види діяльності: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (4) Відповідно до Статуту Свалявського комунального підприємства водопостачання та водовідведення, затвердженого рішенням Свалявської міської ради від 20.10.2020 року № 625 (зі змінами), КП «Водопостачання та водовідведення» надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росощ, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за Підприємством на праві господарського відання.
- (5) *«Інформація, доступ до якої обмежено»* Управлінням житлово-комунального-господарства Закарпатської обласної державної адміністрації КП «Водопостачання та водовідведення» було видано ліцензію на централізоване водопостачання та водовідведення серії *«Інформація, доступ до якої обмежено»* відповідно Реєстру ліцензіатів Закарпатської обласної військової адміністрації у сфері централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення строк дії ліцензії - безстрокова).
- (6) КП «Водопостачання та водовідведення» в частині здійснення господарської діяльності є суб'єктом господарювання у розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (7) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі - Методика) встановлено такі обставини щодо становища КП «Водопостачання та водовідведення» на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у часовому періоді: січень 2019 - травень 2023 року.

4.1. Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (8) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який

випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (9) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом встановлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (10) Об'єктом даного аналізу є КП «Водопостачання та водовідведення» - суб'єкт господарювання, що здійснює діяльність на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за Підприємством на праві господарського відання.

4.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (11) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.2. Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (12) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (13) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «Водопостачання та водовідведення» на платній основі, а отже є товаром відносно якого визначається монопольне (домінуюче) становище.

Правила надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення» (зі змінами), (далі - Правила № 630) регулювали відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг (виконавець) і фізичною та юридичною особою (споживач), яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення. Правила № 630 втратили чинність 01.05.2022 на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 № 690».

- (14) Постановою Кабінету Міністрів України від 05 липня 2019 № 690 (зі змінами) затверджено Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 року № 85) (далі - Правила № 690).
- (15) Відповідно до пункту 1 Правил № 690 цими правилами регулюються відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем (далі - споживач), який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - послуги), а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (16) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води; централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (17) Невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (18) Враховуючи вищезазначене, споживачі м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Свалявського району Закарпатської області не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Свалява та вищевказаних населених пунктах, оскільки КП «Водопостачання та водовідведення» є єдиним підприємством, яке надає вказані послуги в межах м. Свалява с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Свалявського району Закарпатської області, тобто споживачі можуть скористатися послугами лише КП «Водопостачання та водовідведення».

4.3. Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (19) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати вказані послуги від КП «Водопостачання та водовідведення» для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

4.4. Визначення товарних меж ринку

- (20) Відповідно до пунктів 5.1. – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (21) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, якими, зокрема є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (22) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (23) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (24) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є необхідними для споживачів у повсякденній життєдіяльності, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.
- (25) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить, зокрема централізоване водопостачання, централізоване водовідведення.
- (26) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів – замінників.
- (27) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що не мають товарів-замінників.

4.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (28) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установа мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (29) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 307 (надалі – Ліцензійні умови), визначено наступні терміни:

- *система централізованого водопостачання* - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;

- *система централізованого водовідведення (каналізація)* - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;

- *місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

- *місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (30) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (31) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (32) Отримання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.
- (33) На території м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області відсутні конкуренти, що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення проводиться виключно мережею трубопроводів КП «Водопостачання та водовідведення». Про відсутність конкурентів, що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зазначено в листі КП «Водопостачання та водовідведення» від 14.01.2022 № 7 (від 26.01.2022 вх. № 63-01/100).
- (34) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Свалявського району Закарпатської області є межі розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за КП «Водопостачання та водовідведення» на праві господарського відання.
- (35) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Свалявського району Закарпатської області не мають можливості вибору

підприємства, яке надавало б послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області. Тобто, споживачі можуть скористатися лише послугами КП «Водопостачання та водовідведення».

4.6. Часові межі ринку - проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку

- (36) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (37) Ринок, на якому протягом певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (38) У визначених територіальних (географічних) межах у часовому проміжку січень 2019 - травень 2023 року склад продавців (надавачів), послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не змінювався, тобто структура цього ринку є сталою.
- (39) Часовими межами ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено проміжок часу: січень 2019 - травень 2023 року, протягом яких незмінними залишилися структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

4.7. Визначення потенційних конкурентів

- (40) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (41) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (42) Суміжний ринок – товарний ринок, що перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (43) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг є, зокрема послуг з централізованого водопостачання – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуг з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.

- (44) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) водопровідно-каналізаційних мереж, конкуренція на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення - відсутня, тому потенційні конкуренти у підприємства відсутні.

4.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (45) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (46) Бар'єрами вступу на ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

4.9. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (47) Аналізуючи ринок надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у проміжку часу: січень 2019 - травень 2023 року встановлено, що у вищезазначених територіальних (географічних) та товарних межах ринку КП «Водопостачання та водовідведення» працює одноосібно та безальтернативно, не має жодного конкурента на цьому ринку.
- (48) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг, конкуренція на ринку відсутня: КП «Водопостачання та водовідведення» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за КП «Водопостачання та водовідведення» на праві господарського відання в м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області. Відтак, у споживачів (фізичних осіб, власників індивідуальних приватних будинків, юридичних осіб) зазначених послуг в населеному пункті альтернатива в отриманні послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення від іншого суб'єкта господарювання відсутня.
- (49) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів,

наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

- (50) Враховуючи вищевикладене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Водопостачання та водовідведення» за результатами діяльності у часовий період січень 2019 - травень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за Підприємством на праві господарського відання, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто з часткою 100 відсотків.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

5.1. Нормативно-правове регулювання

- (51) Споживач (фізична або юридична особа), який має намір отримувати послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язаний звернутись до КП «Водопостачання та водовідведення» з приводу отримання технічних умов на приєднання об'єкта до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Без отримання технічних умов, приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для забезпечення споживача послугами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливим.
- (52) Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.
- (53) У статті 1 вказаного Закону зазначається, що:
- підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництва фасованої питної води;
 - підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення;
 - система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання;
 - система централізованого водовідведення - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого відведення та очищення стічних вод, що пов'язані єдиним технологічним процесом;
 - технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання та водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.
- (54) Згідно із статтею 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», правами та обов'язками підприємств питного водопостачання та

централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.

5.2. Обставини справи

- (55) У зв'язку з проведенням дослідження щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на регіональних ринках у сфері водопостачання та водовідведення у Закарпатській області, Відділення надіслало КП «Водопостачання та водовідведення» вимогу від 20.12.2021 № 63-02/6681в про надання інформації.
- (56) На вимогу Відділення, КП «Водопостачання та водовідведення» листом від 14.01.2022 №7 (від 26.01.2022 вх. № 63-01/100) повідомило, що за досліджуваний період загальна кількість виданих технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення становила: у 2019 році - 26 шт.; у 2020 році - 59 шт.; у 2021 році - 22 шт.
- (57) Вартість виготовлення технічних умов на приєднання до мереж водопостачання та водовідведення (далі - Технічні умови) встановлюється КП «Водопостачання та водовідведення» згідно затверджених 01.04.2017 року калькуляцій витрат на виготовлення технічних умов на підключення до мереж водопостачання та водовідведення/ для населення - 843,60 грн. з ПДВ; для бюджетних установ - 861,95 грн. з ПДВ; для інших підприємств - 1001,24 грн. з ПДВ.
- (58) За результатами аналізу копій технічних умов, які КП «Водопостачання та водовідведення» надало у листі від 14.01.2022 № 7 (від 26.01.2022 вх. № 63-01/100), встановлено наступне.
- (59) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по вул. *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*). У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввіді на подвір'я побудувати колодязь і встановити запірну арматуру і водомір діаметром 15мм, мокрохідний, клас С».
- (60) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*). У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввіді в двір побудувати колодязь і встановити запірну арматуру і водомір мокрохідний, клас С, діаметр 15мм»
- (61) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*). У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено умову, а саме: «На ввіді в двір побудувати колодязь і встановити запірну арматуру і водомір мокрохідний, клас С, діаметр 15мм».
- (62) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, *«Інформація, доступ до*

якої обмежено», видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено». (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввіді на подвір'я побудувати колодязь і встановити запірну арматуру і вodomір, діаметром 15мм, мокрохідний, клас С».

Технічні умови № «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року на приєднання автомийки самообслуговування до централізованої системи водопостачання та водовідведення по «Інформація, доступ до якої обмежено», видано Замовнику - «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввіді на території мийки побудувати колодязь. В колодязі встановити запірну арматуру і вodomір, лічильник мокрохідний, класу С, діаметром 20мм».

- (63) Технічні умови № «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року на приєднання реконструкція підвалу-сховища під багатоквартирний житловий будинок з вбудованими приміщеннями комерційного призначення до централізованої системи водопостачання та водовідведення по «Інформація, доступ до якої обмежено», видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввіді на будівельний майданчик побудувати колодязь. В колодязі встановити запірну арматуру і лічильник мокрохідний, класу С, діаметром 15мм – на період будівництва. Після закінчення будівництва ввід водопроводу в будинок обладнати лічильником діаметром 20 мм».
- (64) Технічні умови № «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по «Інформація, доступ до якої обмежено», видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввіді водопроводу на подвір'я побудувати колодязь і встановити в ньому запірну арматуру і вodomір діаметром 15мм, захищений від дії магнітного поля, клас С. Лічильник повинен мати підготовку до імпульсного виходу для встановлення накладних пристроїв зчитування даних системою дистанційного зняття показників. Встановити зворотній клапан».
- (65) Технічні умови № «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по «Інформація, доступ до якої обмежено», видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввіді водопроводу на подвір'я побудувати колодязь і встановити в ньому запірну арматуру і вodomір діаметром 15мм, захищений від дії магнітного поля, клас С. Лічильник повинен мати підготовку до імпульсного виходу для встановлення накладних пристроїв зчитування даних системою дистанційного зняття показників. Встановити зворотній клапан».
- (66) Технічні умови № «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по «Інформація, доступ до якої обмежено», видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено». (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввіді водопроводу на подвір'я

побудувати колодязь і встановити в ньому запірну арматуру і водомір діаметром 15мм, захищений від дії магнітного поля, клас С. Лічильник повинен мати підготовку до імпульсного виходу для встановлення накладних пристроїв зчитування даних системою дистанційного зняття показників. Встановити зворотній клапан після лічильника».

- (67) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*). У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: « В конструкції вузла передбачити лічильник мокрохідний, діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД $R \geq 160$ ».
- (68) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*). У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: « В конструкції вузла передбачити лічильник мокрохідний, діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД $R \geq 160$ ».
- (69) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*). У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: « В конструкції вузла передбачити лічильник мокрохідний, діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД $R \geq 160$ ».
- (70) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання магазину до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*). У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: « В конструкції вузла передбачити лічильник мокрохідний, діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД $R \geq 160$ ».
- (71) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання будівлі торгівлі до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*). У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: « В конструкції вузла передбачити лічильник мокрохідний, діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД $R \geq 160$ ».

- (72) Порядок користування системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 року № 97) та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 за № 936/15627 (далі - Правила № 190).
- (73) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил № 190, приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток №2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання.
- (74) Так, у пункті 9 розділу III Правил № 190 зазначається, що технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
 - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
 - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
 - термін дії технічних умов.
- (75) Пунктом 1 Розділу V Правил № 190, визначено, що Споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки (далі - вузли комерційного обліку).
- (76) Разом з цим, додатком 2 до Правил № 190 затверджено Технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - Технічні умови).
- (77) Технічні умови складаються з таких розділів:
- основні відомості, в яких відображається інформація, зокрема, про замовника;
 - умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце підключення тощо;
 - умови водовідведення в яких відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, нормативні вимоги, місце приєднання, особливі умови.
- (78) Відповідно до пункту 8 розділу «Умови водопостачання» форми Технічних умов зазначається: на водопровідному вводі комерційний облік обладнати (вказується місце установки, тип лічильника, діаметр).
- (79) Наведений вище аналіз технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, свідчить, що використовуючи свою монопольну

владу на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Водопостачання та водовідведення» висуває споживачам (замовникам технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення) вимогу щодо обладнання водомірного вузла лічильником води діаметром 15мм, мокрохідний, класу точності «С» (ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видані у 2019 р.); діаметром 20мм, мокрохідний, класу точності «С» (ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видані у 2019 р.); діаметром 15мм, класу точності «С» (ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видані у 2020 р.); діаметром 15мм, мокрохідний (ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видані у 2021 р.), що не передбачено чинним законодавством України.

- (80) В ході розгляду справи № 63/6-02-47-2022 Відділенням листом від 28.09.2022 № 63-02/1962 КП «Водопостачання та водовідведення» було направлено вимогу про надання інформації, зокрема, щодо: процедури та порядку приєднання/підключення об'єктів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, порядку заміни водопровідного вводу, порядку влаштування, заміни приладу обліку холодної води (вузла обліку) на об'єктах, які приєднані/підключені до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення; кількості виданих технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізовано водовідведення за 8 місяців 2022 року; кількості приладів обліку холодної води метрологічного класу «С» та метрологічного класу «С» мокрохідний, встановлених за 2019-2021 роки та 8 місяців 2022 року.
- (81) КП «Водопостачання та водовідведення» листом від 10.10.2022 № 160 (від 18.10.2022 вх. № 63-01/1222) надало інформацію, що за 8 місяців 2022 року Підприємством видано технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у кількості 20 шт., з них 18 шт. фізичним особам, 2 шт. юридичним особам.
- (82) За результатами аналізу вимог, встановлених КП «Водопостачання та водовідведення» у технічних умовах, виданих за 8 місяців 2022 року, встановлено наступне.
- (83) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»* видано Замовнику – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (далі – ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) У пункті 8. розділу 2 ТУ № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На вводі водопроводу в двір побудувати колодязь і встановити в ньому вузол комерційного обліку води. В конструкції вузла обліку передбачити запірну арматуру, фільтр, лічильник мокрохідний діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД $R \geq 160$. Лічильник повинен бути захищений від дії магнітного поля».
- (84) Технічні умови № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* року на приєднання торгового приміщення до централізованої системи водопостачання по *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, видано Замовнику -

«Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № 12 «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввід водопроводу на земельну ділянку торгового приміщення побудувати колодязь і встановити в вузол комерційного обліку води. В конструкції вузла обліку передбачити запірну арматуру, фільтр, лічильник мокрохідний діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД R $\geq$ 160. Лічильник повинен бути захищений від дії магнітного поля».

- (85) Технічні умови № «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по «Інформація, доступ до якої обмежено», видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввід водопроводу в двір побудувати колодязь і встановити в ньому вузол комерційного обліку води. В конструкції вузла обліку передбачити запірну арматуру, фільтр, лічильник мокрохідний діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД R $\geq$ 160. Лічильник повинен бути захищений від дії магнітного поля».
- (86) Технічні умови № «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року на приєднання житлового будинку до централізованої системи водопостачання по «Інформація, доступ до якої обмежено», видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «На ввід водопроводу в двір побудувати колодязь і встановити в ньому вузол комерційного обліку води. В конструкції вузла обліку передбачити запірну арматуру, фільтр, лічильник мокрохідний діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД R $\geq$ 160. Лічильник повинен бути захищений від дії магнітного поля».
- (87) Технічні умови № «Інформація, доступ до якої обмежено» від «Інформація, доступ до якої обмежено» року на приєднання приміщень «Інформація, доступ до якої обмежено» поверхів до централізованої системи водопостачання по вул. «Інформація, доступ до якої обмежено», видано Замовнику – «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено»). У пункті 8. розділу 2 ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Умови водопостачання» встановлено вимогу, а саме: «Ввід водопроводу в будівлю обладнати вузлом комерційного обліку води. В конструкції вузла обліку передбачити запірну арматуру, фільтр, лічильник мокрохідний діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників. Лічильник повинен відповідати вимогам Директиви МІД R $\geq$ 160. Лічильник повинен бути захищений від дії магнітного поля».
- (88) Наведений вище аналіз технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення, виданих у 2022 році (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», «Інформація, доступ до якої обмежено») свідчить, що використовуючи свою монопольну владу на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Водопостачання та водовідведення» висуває споживачам (замовникам технічних умов на приєднання до систем централізованого

водопостачання та водовідведення) вимоги щодо обладнання водомірного вузла лічильником мокрохідний діаметром 15мм, з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників, що не передбачено чинним законодавством України.

- (89) КП «Водопостачання та водовідведення» вищезазначеним листом надало обсяги отриманих коштів за надані послуги з видачі технічних умов за 2019, 2020, 2021 роки та 8 місяців 2022 року, наведені в Таблиці 1.

Таблиця 1

Категорія споживачів	2019	2020	2021	8 місяців 2022
	грн.	грн.	грн.	грн.
Населення	20994,24	49050,40	13932,32	16245,76
Бюджетні установи	1001,24	-	-	-
Інші споживачі	3035,35	9158,64	5265,44	3262,96
Разом	25030,83	58209,04	19197,76	19508,72

- (90) Згідно пояснень КП «Водопостачання та водовідведення» про причини встановлення в технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення лічильника води класу точності «С» та класу точності «С» мокрохідний, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, Підприємство зазначило, що: «КП «Водопостачання та водовідведення» в технічних умовах на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення зазначило вимогу щодо встановлення лічильника води класу точності «С», тому що експериментально встановлено що лічильники класу «В» недообліковують 30 л/год, що призводить до великих втрат води, та використовуючи рекомендації Національного стандарту України ДСТУ 8994:2020 «Інженерне обладнання будинків та споруд. Вузли обліку холодної води. Технічні вимоги» (пряма мова).
- (91) Розрізняють декілька класів точності водомірів:
- клас «А» – для горизонтального монтажу;
 - клас «В» – для встановлення у вертикальному положенні;
 - клас «С» – для встановлення у горизонтальному положенні, точність вимірювань наближена до класу В.
- (92) Клас точності – це характеристика приладу, що визначається границями допустимих основної та додаткової похибок, а також іншими властивостями, передбаченими стандартами на даний вид виробу, які впливають на точність. Цей параметр присутній в технічних характеристиках багатьох приладів, які мають еталонні вихідні параметри, будь то електронні або механічні вимірювальні пристрої. Чим вище це значення у приладі, тим більше коштує такий пристрій, це пов'язано зі складністю виробництва таких виробів.
- (93) Інформація щодо вартості лічильників холодної води метрологічних класів «В», «С», «Мокрохід» класу «С» використана з даних Інтернет-ресурсів, даних підприємств-виробників лічильників холодної води «Новатор», «BAYLAN» та «Apator Powogaz», що зафіксовано протоколом фіксації інформації від 08.03.2023 року та міститься у матеріалах справи № 63/6-02-47-2022.

- (94) Так, у поточному періоді 2023 року вартість лічильників холодної води виробництва «Новатор ЛК-15ХТ» класу «В» становить 520,00 грн.
- (95) Вартість лічильників холодної води виробництва «BAYLAN» у поточному періоді 2023 року становить:
- класу «В»:
- «BAYLAN КК-12 ХВ Dn15» - 740,00 грн.,
 «BAYLAN КК-15 ХВ Dn 20» - 862,00 грн.;
- класу «С»:
- «BAYLAN КК-12 ХВ Dn15 C/R160» - 1400,00 грн.
 «BAYLAN КК-14 ХВ Dn20 C/R160» - 1660,00 грн.;
- «Мокрохід» класу «С»:
- «BAYLAN ТУ-5 Dn15 C/R160» - 1704,00 грн.,
 «BAYLAN КУ-1 Dn 20 C/R160» - 1637,00 грн.
- (96) Тобто, вартість лічильників холодної води виробництва «BAYLAN», метрологічного класу «С» (Dn15), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Новатор ЛК-15ХТ» метрологічного класу «В», є вищою на 880,00 грн. або на 269,0 відс., а в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «BAYLAN» метрологічного класу «В», є вищою на 660,00 грн. або на 89,2 відс.;
- (Dn20), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Новатор ЛК-15ХТ» метрологічного класу «В», є вищою на 1140,00 грн. або на 319,0 відс., а в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «BAYLAN» метрологічного класу «В», є вищою на 798,00 грн. або на 92,6 відс.
- (97) Вартість лічильника холодної води виробництва «BAYLAN» «Мокрохід» класу «С» (Dn15), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Новатор ЛК-15ХТ» метрологічного класу «В», є вищою на 1184,00 грн. або на 327,7 відс., а в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «BAYLAN» метрологічного класу «В», є вищою на 964,00 грн. або відповідно на 230,0 відс.;
- (Dn20), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Новатор ЛК-15ХТ» метрологічного класу «В», є вищою на 1117,00 грн. або на 314,8 відс., а в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «BAYLAN» метрологічного класу «В», є вищою на 775,00 грн. або на 90,0 відс.
- (98) Вартість лічильників холодної води виробництва «Apator Powogaz» у поточному періоді 2023 року становить:
- класу «В»:
- «Apator Powogaz S.A. JS1,6 Ду15 SMART+» - 699,00 грн.,
 «Apator Powogaz S.A. SMART+ JS-4 ДУ20» - 1048,00 грн.;
- класу «С»:
- «Apator Powogaz S.A. JS SMART C+1.6 Dn 15 C/R160» - 1760,00 грн.
 «Apator Powogaz S.A. SMART C+4,0 Dn 20 C/R160» - 1920,00 грн.;
- «Мокрохід» класу «С»:
- «Apator Powogaz JS 1,6 Dn 15 IP68 SMART+» - 1851,00 грн.
 «Apator Powogaz JS 4,0 Dn 20 IP68 SMART+» - 2093,00 грн.
- (99) Тобто, вартість лічильників холодної води виробництва «Apator Powogaz» метрологічного класу «С» (Dn15), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Новатор ЛК-15ХТ» метрологічного класу «В», є вищою на 1240,00 грн. або на 338,5 відс., а в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Apator Powogaz» метрологічного класу «В», є вищою на 1061,00 грн. або на 251,8 відс.;

- «Apator Powogaz» метрологічного класу «С» (Dn20), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Новатор ЛК-15ХТ» метрологічного класу «В» є вищою на 1400,00 грн. або на 369,2 відс., а в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Apator Powogaz» метрологічного класу «В», є вищою на 872,00 грн. або на 83,2 відс.
- (100) Вартість лічильника холодної води виробництва «Apator Powogaz» «Мокрохід» метрологічного класу «С» (Dn15), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Новатор ЛК-15ХТ» метрологічного класу «В» є вищою на 1331,00 грн. або на 356,0 відс., а в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Apator Powogaz» метрологічного класу «В», є вищою на 1152,00 грн. або на 265,0 відс.;
- «Apator Powogaz» «Мокрохід» метрологічного класу «С» (Dn20), в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Новатор ЛК-15ХТ» метрологічного класу «В», є вищою на 1573,00 грн. або на 402,5 відс., а в порівнянні з вартістю лічильників холодної води «Apator Powogaz» метрологічного класу «В», є вищою на 1045,00 грн. або на 199,7 відс.
- (101) Така сама ситуація щодо різниці у вартості лічильників класу «В», класу «С», «Мокрохід» класу «С» спостерігалась у 2019-2022 роках.
- (102) Згідно даних Інтернет - ресурсів у:
- 2019 р. вартість лічильника холодної води «BAYLAN KK-12 Dn15» класу «В» становила 395,00 грн., а лічильника холодної води «BAYLAN KK-12 Dn15» класу «С» становила 895,00 грн., що вище на 500,00 грн. або на 226,6 відс.;
- 2020 р. вартість лічильника холодної води «BAYLAN KK-12 Dn15» класу «В» становила 395,00 грн., а лічильника холодної води «BAYLAN KK-12 Dn15» класу «С» становила 1175,00 грн., що вище на 780,00 грн. або на 297,5 відс.;
- 2021 р. вартість лічильника холодної води «BAYLAN KK-12 Dn15» класу «В» становила 840,00 грн., а лічильника холодної води «BAYLAN KK-12 Dn15» класу «С» становила 1320,00 грн., що вище на 480,0 грн. або на 57,0 відс.;
- вартість лічильника холодної води Apator Powogaz S.A. JS-1,6 XB SMART+Dn 15» класу «В» становила 699,00 грн., а лічильника холодної води Apator Powogaz S.A. JS-1,6 XB SMART+ Dn 15» класу «С» становила 719,00 грн., що вище на 20,0 грн. або на 3,0 відс.;
- вартість лічильника холодної води «Apator Powogaz S.A. WM 2,5 NKP Dn 15 C/R160» «Мокрохід» класу «С» становила 2087,00 грн., в порівнянні з вартістю лічильника Apator Powogaz S.A. JS-1,6 XB SMART+ Dn 15» класу «В» була вищою на 1388,00 грн. або на 298,6 відс.;
- вартість лічильника холодної води «Apator Powogaz S.A. JS-4 XB SMART+Dn 20» класу «В» становила 726,00 грн., а лічильника холодної води Apator Powogaz S.A. JS-4,0 XB SMART C + C/R160 Dn 20 класу «С» - 1500,00 грн., тобто була вищою на 774,0 грн. або на 206,6 відс.;
- 2022 р. вартість лічильника холодної води Apator Powogaz S.A. JS-1,6 XB SMART+ Dn 15» класу «В» становила 699,00 грн., а лічильника холодної води Apator Powogaz S.A. JS-1,6 XB SMART+ Dn 15» класу «С» - 1694,00 грн., тобто була вищою на 995,0 грн. або на 242,3 відс.;
- вартість лічильника холодної води Apator Powogaz S.A. JS-4 XB SMART+ Dn 20» класу «В» становила 858,00 грн., а лічильника холодної води Apator Powogaz S.A. JS-4,0 XB SMART C + C/R160 Dn 20 класу «С» - 1919,00 грн., тобто була вищою на 1061,0 грн. або на 223,7 відс.
- (103) Наведене свідчить, що у 2019-2022 роках та поточному періоді 2023 року вартість лічильників холодної води метрологічного класу «С», лічильників холодної води

«Мокрохід» класу «С» суттєво різняться від вартості лічильників холодної води класу «В».

- (104) КП «Водопостачання та водовідведення» листом від 10.10.2022 року № 160 (від 18.10.2022 вх. № 63-01/1222) надало інформацію щодо приладів обліку холодної води метрологічного класу «С», встановлених за період 2019-2021 років та 8 місяців 2022 року, наведену в Таблиці 2.

Таблиця 2

Категорія споживачів	2019 (шт.)	2020 (шт.)	2021(шт.)	8 місяців 2022 (шт.)
Населення	110	195	212	210
Бюджетні установи	1	8	8	4
Інші споживачі	14	18	50	22
Разом	125	221	270	236

Аналізом даних Таблиці 2 спостерігається тенденція, що з кожним наступним роком кількість встановлених КП «Водопостачання та водовідведення» приладів обліку холодної води метрологічного класу «С» збільшується.

- (105) КП «Водопостачання та водовідведення» листом від 17.04.2023 року № 45 (від 17.04.2023 вх. № 63-01/729) надало інформацію щодо приладів обліку холодної води, встановлених за період 2019-2021 років та 8 місяців 2022 року.
- (106) Згідно цього листа приладів обліку холодної води метрологічного класу «А» за вищевказаний період КП «Водопостачання та водовідведення» не встановлювало.
- (107) Кількість приладів обліку холодної води метрологічного класу «В», встановлених Підприємством за період 2019-2021 років та 8 місяців 2022 року, наведено в Таблиці 3.

Таблиця 3

Категорія споживачів	2019 (шт.)	2020 (шт.)	2021(шт.)	8 місяців 2022 (шт.)
Населення	74	10	27	17
Бюджетні установи	1	8	3	-
Інші споживачі	13	8	6	6
Разом	88	26	36	23

Аналізом даних Таблиці 2 і Таблиці 3 слід зазначити, що загальна кількість встановлених у 2019 році лічильників води метрологічного класу «С» перевищує загальну кількість встановлених лічильників води метрологічного класу «В» на 42,0 відс., у 2020 році - 85,0 відс., у 2021 році - 75,0 відс. відповідно, а за 8 місяців 2022 року - перевищує у 10 разів.

- (108) Також, листом від 10.10.2022 року № 160 (від 18.10.2022 вх. № 63-01/1222) Підприємство надало копію рішення виконавчого комітету Свалявської міської ради від 18 лютого 2022 року № 46 «Про затвердження Порядку встановлення та використання вузлів обліку споживання води засобами дистанційної передачі результатів вимірювання».

- (109) Відділенням проаналізовано Порядок встановлення та використання вузлів обліку споживання води засобами дистанційної передачі результатів вимірювання (далі - Порядок) та встановлено наступне.
- (110) Порядок розроблено з метою ефективної та безперебійної роботи системи питного водопостачання, запобігання безконтрольному використанню води, запобігання псування вузлів обліку споживання води, гарантування підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму спожитої води, гарантування, удосконалення системи комерційного, у тому числі розподільного обліку послуг з централізованого водопостачання, відповідно до Законів України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про метрологію та метрологічну діяльність», «Про регулювання містобудівельної діяльності».
- (111) Цей Порядок поширюються на суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі - виробник), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України.
- (112) Розділами III- VI Порядку наведено вимоги до улаштування приладу обліку води (комерційні, розподільні вузли обліку води) в багатоквартирних житлових будинках, в квартирах житлових будинків, нежитлових приміщеннях, вбудованих або прибудованих до житлових будівель, приватних забудовах.
- (113) Зокрема, пунктами 3.2, 4.2, 5.1, 6.1 Порядку встановлено, що прилад обліку води (комерційний, будинковий, розподільний) повинен бути не нижче MID R $\geq$ 160, класу «С» та бути обладнаним аналоговим чи цифровим інтерфейсом або ж конструктивне виконання цього приладу обліку води має забезпечувати безперешкодне розташування накладних пристроїв для зчитування даних системою (пунктом) дистанційного зняття показів, та мати гарантований антимагнітний захист, не нижче класу «С» та мати гарантований антимагнітний захист.
- (114) У статті 41 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» зазначається, що облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що відповідають вимогам технічних регламентів.
- (115) Статтею 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.
- (116) Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому Закону та іншим нормативно - правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (117) Для обліку обсягу споживання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами можуть встановлюватися будь-які засоби обліку води, які занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки (далі - Реєстр). Відповідно до пункту 3 Порядку ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 р. № 1161, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2016 р. за № 1081/29211, формування та ведення Реєстру

забезпечується ДП «Укрметртестстандарт» шляхом унесення відомостей про затверджені типи засобів виміральної техніки.

- (118) Визначення класу точності – це узагальнена характеристика засобу виміральної техніки, що визначається межами його допустимих основних і додаткових похибок, а також іншими характеристиками, що впливають на його точність, значення яких регламентуються стандартами на окремі види засобів вимірювань. Цей параметр присутній в технічних характеристиках багатьох приладів, які мають еталонні вихідні параметри, будь то електронні або механічні вимірвальні пристрої. Чим вище це значення у приладу, тим більше коштує такий пристрій, це пов'язано зі складністю виробництва таких виробів.
- (119) Тобто, споживач має право самостійно робити вибір засобу обліку із врахуванням: вихідних даних, отриманих від виробника, рекомендацій щодо типу засобу обліку, переліку засобу обліку, які занесені до Державного реєстру України засобів виміральної техніки або пройшли державну метрологічну атестацію. При цьому, законодавством жодних рекомендацій не передбачено.
- (120) Отже, враховуючи наведене, чинними законодавчими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення жодних обов'язкових вимог щодо встановлення лічильника води певного метрологічного класу (зокрема, класу точності «С», класу точності «С» мокрохідний) не передбачено.
- (121) Включена КП «Водопостачання та водовідведення» у технічних умовах на приєднання до централізованих систем водопостачання та водовідведення вимога щодо обладнання водомірного вузла лічильником води діаметром 15мм, мокрохідний, класу точності «С» (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2019 р.); діаметром 20мм, мокрохідний, класу точності «С» (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2019 р.); діаметром 15мм, класу точності «С» (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2020 р.); діаметром 15мм, мокрохідний (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2021 р.), діаметром 15 мм, мокрохідний з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників, (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2022 р.), містить зобов'язання обов'язкового характеру, оскільки, споживач для отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення повинен обладнати водомірний вузол лічильником води класу точності «С», мокрохідний класу «С», що в свою чергу, може призвести до ущемлення інтересів споживачів (відсутність можливості споживачеві самостійно, з урахуванням вимоги КП «Водопостачання та водовідведення» обирати тип лічильника, тип засобів передавання даних, обирати виробника приладу обліку води певного класу точності, залежно від цінової політики).
- (122) Щодо вимог по встановленню вузлів обліку споживання води метрологічного класу «С», мокрохідний класу «С» слід зазначити, що їх вартість значно вища за вартість водомірів інших метрологічних класів, зокрема «А» чи «В».
- (123) Крім того, вимоги КП «Водопостачання та водовідведення» щодо встановлення лічильника води метрологічного класу точності «С», мокрохідний класу «С», можуть ущемлювати інтереси суб'єктів господарювання - виробників та/або продавців

лічильників води інших метрологічних класів, зокрема, «А» чи «В», які занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки та використовуються в Україні, оскільки останні можуть втратити потенційних покупців своєї продукції.

- (124) Завдяки ринковій владі КП «Водопостачання та водовідведення» має можливість нав'язувати споживачам не вигідні умови реалізації товару, обмежувати права та комерційні інтереси споживачів, зокрема, суб'єктів господарювання, що в подальшому може впливати на формування цін на інші товари.
- (125) Враховуючи наведене, чинними нормативно-правовими актами у централізованого водопостачання та водовідведення не передбачено обмежень класу точності для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами. Тобто, для обліку обсягу споживання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачами можуть встановлюватися будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.
- (126) Слід зазначити, що без виконання споживачем (замовником) встановленої КП «Водопостачання та водовідведення» в технічних умовах вимоги щодо обладнання водомірного вузла лічильником води діаметром 15мм, мокрохідний, класу точності «С» (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2019 р.); діаметром 20мм, мокрохідний, класу точності «С» (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2019 р.); діаметром 15мм, класу точності «С» (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2020 р.); діаметром 15мм, мокрохідний (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2021 р.), діаметром 15 мм, мокрохідний з вмонтованим пристроєм для встановлення накладки для дистанційного зчитування показників (ТУ № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», № «Інформація, доступ до якої обмежено», видані у 2022 р.), що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, споживач (замовник технічних умов) не зможе здійснити приєднання об'єкта до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Водопостачання та водовідведення», що в подальшому може призвести до неможливості отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (127) Таким чином, дії КП «Водопостачання та водовідведення», які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо обладнання водомірного вузла лічильником води виключно класу точності «С» та класу точності «С» мокрохідний, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умови існування значної конкуренції на ринку

- (128) КП «Водопостачання та водовідведення» є єдиним підприємством, яке надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області в межах водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за Підприємством на праві господарського відання, оскільки на цьому ринку немає жодного конкурента.
- (129) У споживачів відсутні альтернативні джерела отримання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в територіальних межах м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області.
- (130) Таким чином, КП «Водопостачання та водовідведення» має можливість нав'язувати споживачам невідгідні умови реалізації товару, обмежувати права та комерційні інтереси суб'єктів господарювання, що в подальшому може впливати на формування цін на інші товари.
- (131) Вищенаведені дії були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області, оскільки у цьому випадку жоден з учасників ринку не зміг одноособово, на протязі певного часу вчиняти необґрунтовані дії із встановлення умов реалізації товару та не зазнати при цьому збитків внаслідок суттєвого зменшення попиту на свою продукцію.
- (132) За умов існування конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умови надання послуг КП «Водопостачання та водовідведення» були б іншими, що зумовлювалось би конкурентними змаганнями та необхідністю надання послуг з метою досягнення переваг у конкуренції.
- (133) За наявності значної конкуренції на ринку, споживач міг би обрати для себе іншого виконавця послуг, який дотримується вимог чинного законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів.
- (134) Вищенаведене свідчить, що КП «Водопостачання та водовідведення», використовуючи свою монопольну владу на ринку, висуває споживачам послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вимоги щодо обладнання водомірного вузла лічильником води метрологічного класу точності «С», лічильником холодної води «Мокрохід» класу точності «С», що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

6. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ЩОДО ЗЛОВЖИВАННЯ ВІДПОВІДАЧЕМ МОНОПОЛЬНИМ СТАНОВИЩЕМ. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА.

- (135) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (136) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (137) Ураховуючи вищенаведене, дії Комунального підприємства «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області, які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення вимог щодо обладнання водомірного вузла лічильником води виключно класу точності «С» та класу точності «С» мокрохідний, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за Підприємством на праві господарського відання, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ.

- (138) Відділення листом від 26.06.2023 № 63-02/1414 КП «Водопостачання та водовідведення» надіслано копію Подання з попередніми висновками у справі від 26.06.2023 року № 63-03/85п.
- (139) КП «Водопостачання та водовідведення» листом від 27.06.2023 № 85 (від 28.06.2023 вх. № 63-01/1280) на Подання про попередні висновки у справі № 63/6-02-47-2022 зазначає, що Підприємством враховано зауваження, виявлені Відділенням, порушення законодавства про захист економічної конкуренції усунуто, а саме з жовтня 2022 року з технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вимога щодо встановлення лічильника класу «С» виключена.
- (140) КП «Водопостачання та водовідведення» також у листі від 27.06.2023 № 85 просить при накладенні штрафу врахувати значну кредиторську заборгованість Підприємства.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (140) Отже, доказами зібраними у справі доведено, що Комунальне підприємство «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») за результатами діяльності у часовий період: січень 2019 - травень 2023 року, займаючи монополіє (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Свалявського району Закарпатської області в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за Підприємством на праві господарського відання, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто з часткою 100 відсотків, своїми діями, які полягали у встановленні в технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення вимог щодо обладнання водомірного вузла лічильником води виключно класу точності «С» та класу точності «С» мокрохідний, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, вчинило порушення законодавства про захист

економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 0 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

9. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (141) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (142) Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за вчинення порушення у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку передбачено накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (143) Відповідно до інформації Головного управління ДПС України у Закарпатській області, наданої листом від 20.03.2023 № 2503/5/07-16-04-03-11 (від 21.03.2023 вх. № 63-01/490), дохід Комунального підприємства «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2022 рік становив *«Інформація, доступ до якої обмежено»* тис. грн.
- (144) При визначенні розміру штрафу враховано, що КП «Водопостачання та водовідведення»:
- не створювало перешкод у розслідуванні у справі;
 - порушення законодавства про захист економічної конкуренції Відповідачем визнано та усунуто;
 - порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчинено на соціально-важливому ринку;
 - Відповідач є підприємством критичної інфраструктури у м. Свалява Мукачівського району Закарпатської області.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що Комунальне підприємство «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) за результатами діяльності у часовий період: січень 2019 - травень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Свалява, с. Керецьки, с. Березники, с. Росош, с. Неліпино Мукачівського району Закарпатської області в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають та закріплені за

Підприємством на праві господарського відання, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто з часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії Комунального підприємства «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області (ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*), які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до централізованих систем водопостачання та водовідведення вимог щодо обладнання водомірного вузла лічильником води виключно класу точності «С» та класу точності «С» мокрохідний, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, на підставі статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти на Комунальне підприємство «Водопостачання та водовідведення» Свалявської міської ради Закарпатської області штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Відповідач зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до Відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ